

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

DRŽAVNO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2012/2013 8. in 9. razred OŠ

Desa Muck: Nebo v očesu lipicanca in Ivan Cankar: Moje življenje

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

IME IN PRIIMEK TEKMOVALCA (ali šifra): _____

Ime in priimek prvega ocenjevalca: _____

Ime in priimek drugega ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končna ocena komisije
A Razumevanje – do 20 t			
povzetek pisma, razumevanje namena (nagovor bralca), povezava med avtoričinim življenjem in vsebino njenega romana – do 2 t			
človeški in živalski svet: omemba živali oz. tematika iz živalskega sveta: pismo (1 t), <i>Nebo v očesu lipicanca</i> (do 2 t), Cankarjeva besedila (do 2 t); komentiranje podobe človeškega sveta v pismu, romanu in Cankarjevih črticah (do 3 t), zaznavanje kontrasta med svetom ljudi in živali, primerjava D. Muck – I. Cankar (do 4 t) – 12 t			
jezik v besedilih: jezik pisma in vloga jezika v obeh drugih besedilih – značilnosti in primerjave, vloga v razumevanju sporočilnosti del – do 3 t			
Ivan Cankar, Desa Muck in (mladi) bralec: zaznavanje humorja in hkrati spoštovanja do Cankarja v prvem delu pisma – do 3 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t			
komentar uvodne izjave o Cankarju, zakaj Cankarja poznamo – do 2 t			
navezovanje na podatke o Cankarju, pomen v slovenski literaturi , poznavanje del – do 2 t			
predstavitev D. Muck in njenega dela – do 2 t			
raba ustreznih izrazov/literarnovednih pojmov (pismo, roman, črtica, pripovedovalec, tema, sporočilo ...) – do 4 t			
SKUPAJ B			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t			
izviren naslov – do 2 t			
lastno mnenje o besedilih D. Muck in I. Cankarja z utemeljitvijo – do 4 t			
inovativnost in ustvarjalnost pisanja razlagalnega spisa – do 4 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik državne komisije:

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

Desa Muck: Nebo v očesu lipicanca in Ivan Cankar: Moje življenje

Bistveno je naslednje:

- **najboljši** spisi bodo izhajali iz vsebine pisma in kontrast med obema svetovoma **utemeljevali** s podatki iz obeh knjig,
- **povprečni spisi** bodo verjetno povzeli pismo, nato eno in drugo knjigo, **brez sinteze** vsega trojega,
- **slabši spisi** se bodo preveč ukvarjali le s pismom ali le z romanom, **ne bodo uravnoteženi**.

A – RAZUMEVANJE – do 20 točk

Učenec/učenka:

- ni razumel(a) besedil, je le prepisal(a) nekaj misli, besed iz navodil/literarnih del – **1 točka**;
- je pokazal(a) le zmožnost parafraziranja besedil, besedila je le obnovil(a), in še to površno – **do 5 točk**;
- je povzel(a) vsebino besedil, posameznih prvin še ni povezal(a) – **do 10 točk**;
- je povzel(a) in povezal(a) vsebino besedil, razložil(a) je tudi njihovo temo – **do 15 točk**;
- je povzel(a) in povezal(a) vsebino pisma in obeh del, razumel(a) je posredna sporočila ter razložil(a) vse bistvene vsebinske prvine – **do 20 točk**.

Učenec/učenka:

- povzame in razume namen pisateljičinega pisanja (pismo)/nagovor tekmovalcem/bralcem in povezavo med pisateljičinim življenjem (ljubezen do živali – konjev) ter pisanjem (motivi živali/odnos do človeka v romanu) – **do 2 t**;
- v spisu **primerja** človeški in živalski svet v pismu (*dejanska Desina ljubezen do živali* – **1 t**), v romanu (npr. skozi zgodbo posameznih književnih oseb/motive/temo/sporočilo – različne ljubezni/odnose do živali/z živalmi skozi roman – **2 t**) in Cankarjevih črticah/besedilih (*ljubezen do živali ni posebej izpostavljena, je pa pomemben odnos do narave, ki je pisatelju v trenutkih stisk pribežališče, kamor se zateka in sanja o boljšem življenju/oz. odnos do živali v drugih delih, npr. izpostavi črtice Tuje življenje in njegov odnos/temne, svetle plati stika z živalmi, kjer kljub večkrat kruti realnosti »čuti« z njimi* – **do 2 t**); komentira, poveže vsa tri besedila **do 3 t**) ter zaznava kontraste, razliko med svetom ljudi in živali v delih D. Muck in I. Cankarja (npr. ob citatih iz pisma/romana/črtic ali kako drugače) – *veličina živali in »omejenost«, tudi temna stran človeškega ravnanja /stisk/ na drugi strani* – **do 4 t**) – **12 t**;
- **utemelji slog oz. jezik pisanja**, tako da npr. pojasni/izpiše jezikovne, slogovne prvine pisanja Dese Muck (npr. iz pisma/romana – tudi v povezavi z njeno lastno kritiko jezikovne pravilnosti romana oz. opazi (samo)ironijo: »Zato pa ste se bralci prve izdaje lahko šli zabavne igrice s svojo učiteljico slovenščine in iskali tistih nekaj napak, zaradi katerih ponoči niso mogle spati, poleg tega še npr.: sleng/pogovorni jezik/novotvorjenke/sodobne besede) in Ivana Cankarja (npr. ob navedbi kake metafore/povedi/citata, iz kritik ...): barvni kontrasti oz. okrasni pridevki, preneseni pomeni besed (poimenovanje le-teh), ponavljanja (s stopnjevanjem), metafore – **do 3 t**;
- **poveže sporočilnost pisma z obema deloma** ter s svojim branjem: zaznavanje humorja in hkrati spoštovanja do Cankarja v prvem delu pisma, Desino spreminjanje odnosa do Cankarjevih besedil/bralčeva/tekmovalčeva identifikacija z enim oz. drugim načinom pisanja z utemeljitvijo – **do 3 t**.

B – UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Učenec/učenka:

- besedilo ni povezal(a) z znanjem iz literarne zgodovine in teorije, napisal(a) je »doživljajski spis« na literarno temo – **do 2 točki**;
- besedila je zvrstno-vrstno označil(a), pri pretežno doživljajskem odzivu je uporabljal(a) le posamezne temeljne literarnovedne pojme (umestitev in posamezne oznake zvrsti/vrste oz. posamezni podatki o avtorjih) – **do 4 točke**;
- je opredelil(a) zvrst/vrsto besedil ter opisal(a) njihove glavne značilnosti, označil(a) besedila glede na čas nastanka oziroma avtorja (umestitev in podrobnejše poznavanje življenjepisa, del, sloga) – **do 6 točk**;
- je opredelil(a) zvrst/vrsto besedil ter ob besedilih opisal(a) njihove značilnosti, označil(a) besedila glede na temo, čas nastanka, literarno obdobje oziroma avtorja, mestoma je uporabil(a) različne vire – **do 8 točk**;
- je opredelil(a) zvrst/vrsto besedil ter ob besedilih opisal(a) njihove značilnosti, podrobno označil(a) besedila glede na temo, čas nastanka, literarno obdobje oziroma avtorja, smiselno je uporabil(a) različne vire – **do 10 točk**.

Učenec/učenka:

- **komentira Desino** izjavo iz pisma o pomembnosti Cankarja – tu upoštevamo zgolj argumentirane izjave; klišejskih odgovorov, npr. »največji slovenski pisatelj« brez razlage **ne** upoštevamo; lahko izrazi tudi svoje strinjanje/nestrinjanje z Desinim mnenjem, vendar tudi z argumenti, ki (strokovno) vzdržijo – **do 2 t**;
- **naveže se na podatke o Cankarju, njegovem pomenu, pozna njegova dela** – **do 2 t**;
- **predstavi Deso Muck in njeno delo** – **do 2 t**;
- **ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme** (npr. književna oseba, pripovedovalec, tema/sporočilo, književni prostor in čas, teme, motivi, ideje, zunanja in notranja zgradba, metafora, sporočilo, jezik, slog, humor, pismo, pripovedovalec) – **do 4 točke**.

C – PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Učenec/učenka:

- je pokazal(a) zelo omejen osebni odziv na besedila – **do 2 točki**;
- je pokazal(a) osebni odziv na besedila, a predvsem z neprepričljivimi samoumevnimi sodbami – **do 4 točke**;
- je pokazal(a) osebni odziv na besedila, ki je le deloma prepričljiv in izviren, saj temelji na presplošnih sodbah in je predvsem ponavljanje že znanih stališč – **do 6 točk**;
- je pokazal(a) prepričljivo, živo in izvirno osebno vrednotenje glavnih prvin besedil, besedila je komentiral(a) glede na lastne izkušnje, s svojimi pogledi je skušal(a) prepričati bralca – **do 8 točk**;
- je pokazal(a) **zelo** prepričljivo, živo in izvirno osebno vrednotenje glavnih prvin besedil, besedila je komentiral(a) glede na svoje izkušnje in aktualnost, s svojimi pogledi je bralca prepričal(a) – **do 10 točk**.

Učenec/učenka:

- **napiše** izviren naslov – **do 2 t**;
- **predstavi in komentira** prebrana besedila z utemeljitvami – za vsakega avtorja po 2 t, skupaj **4 t**;
- **piše inovativno in ustvarjalno**: izvirnost pristopa, npr. izbira nenavadne forme razlagalnega spisa (pismo Desi Muck), ostale slogovne in vsebinske poteze spisa, ki odstopajo od povprečnih odzivov (npr. pogled na bralca, spreminjanje odnosa do literature) – izbere torej manj očitne prvine besedil in o njih razpravlja, pri čemer si pomaga s primeri – **do 4 t**.

Č – ZGRADBA SPISA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Učenec/učenka:

- spisa ni členil(a), pokazal(a) je hude, ponavljajoče se jezikovne primanjkljaje, spisa ni napisal(a) urejeno – **do 2 točki**;
- spisa še ni členil(a), čeprav je že oblikoval(a) nekaj uvodnih in sklepnih misli, spis je le deloma napisal(a) urejeno, sicer pa je pretežno nizal(a) misli v besedilo z večjimi pravopisnimi, oblikoslovnimi in skladenjskimi napakami – **do 4 točke**;
- je spis členil(a) na uvod, jedro in zaključek, misli je izrazil(a) jasno, a še ne v celoti sistematično (na primer z opaznimi nesorazmerji med deli spisa); napisal(a) je besedilo z nekaj pravopisnimi napakami – **do 6 točk**;
- je spis, v katerem se pravopisne napake pojavijo le izjemoma, primerno razčlenil(a), in sicer na uvod, jedro in zaključek ter odstavčno, misli je izrazil(a) jasno in sistematično – **do 8 točk**;
- je spis, v katerem praviloma ni pravopisnih napak, primerno razčlenil(a), in sicer na uvod, jedro in zaključek ter odstavčno, uporabljal(a) je tudi opombe in navedke, misli je izrazil(a) jasno in sistematično – **do 10 točk**.

PRVINE ZA VREDNOTENJE

- *Jezikovna pravilnost* – **do 4 točke**:
 - 4 t – za jezikovno brezhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami,
 - 3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo,
 - 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo,
 - 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo;
- *Slogovna ustreznost* – **do 3 točke**:
 - 3 t – za slogovno brezhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna (slovnično-skladenjska) ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami,
 - 2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekaterimi vrste napakami, ki se ne ponavljajo,
 - 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo;
- *Ustrezna zgradba* – **do 3 točke**:
 - 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov,
 - 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno, pomanjkljivo navajanje, ni virov,
 - 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni ali so neustrezni.

Članicam in članom državne komisije želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju razlagalnih spisov.